O‘zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta’limi vazirligi

ISSN: 2992-9008
UDK: 37

TA’LIM VA TARAQQIYOT

Ilmiy-uslubiy jurnali

2026-YIL 5-SON

www.journal.namspi.uz

Bosh muharrir: *Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov*
Mas'ul muharrir: *Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor M.R.Qodirxonov*
Mas'ul muharrir o'rinbosari0: *Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedogogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i J.A.Yuldashev*

T A H R I R H A Y ' A T I

Aniq va tabiiy fanlar: *k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, k.f.d., prof. N.Vohidova, k.f.d., dots. M.Qodirxonov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. G'.Nafasov, p.f.n., dots. M.Boltayeva.*
Texnika fanlari: *t.f.d., prof. A.Umarov, t.f.d., prof. A.Qayumov, PhD, dots. Sh.Xudoyqulov, PhD, dots. Abdunazarov.*
Ijtimoiy-gumanitar fanlar: *s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d, prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.*
Pedagogika fanlari: *p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. X.Najmiddinova, p.f.d., prof. T.Ismoilov, p.f.d., prof. S.Abdullayev. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.d., prof., R.Zamilova, p.f.d., prof. Sh.Xujamberdiyeva, p.f.d.,dost. M.Asqarova, PhD S.Jamoldinova, PhD, dots. M.Asranboyeva.*
Filologiya fanlari: *fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, f.f.d., dots. X.Shokirova, p.f.n., dots. S.Misirov, p.f.n., dots. Sh.Ubaydullayev, PhD.,dots. P.Lutfullayev, PhD., dots. M.Yakubbayev.*

Texnik muharrir: R.Tursunov

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.
Pochta indeksi: 160136, ***Faks:*** (0369) 227-27-21,
Email: Info@namspi.uz

"Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnali elektron to'plam sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi ***Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi*** *asosida chop etiladi. Jurnal* ***Oliy Attestatsiya komissiyasining 2024-yil 30-noyabrdagi (№ 364/5) yig'ilishi qaroriga asosan pedagogika fanlari bo'yicha*** *falsafa fanlari doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan. UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008.*

Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

NAMANGAN DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI 2026

UDK 378.013

BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNI INNOVATSION FAOLIYATGA TAYYORLASHNING PEDAGOGIK ASOSLARI

Jo‘rayeva E’zoza Orif qizi
Iqtisodiyot va Pedagogika unversiti
Pedagogika yo‘nalishi 2-kurs Magistri
ezozajurayeva91@gmail.com

Annotatsiya. *Pedagogik ta’lim amaliyotida innovatsion faoliyatni mustaqil loyihalay olmaydigan bo‘lajak o‘qituvchi yangi g‘oyalarni dars jarayoniga moslashtirishda qiyinchilikka duch keladi; shu muammo mazkur ishning maqsadini — bo‘lajak pedagoglarning innovatsion kompetentligini rivojlantiruvchi pedagogik shart-sharoitlarni nazariy va tajribaviy asoslashni belgiladi. Tadqiqot dizayniga asoslangan yondashuv, Mayringning sifatli kontent-kategorik tahlili, kodlovchilararo kelishuvni baholash hamda uch bosqichli pedagogik tajriba qo‘llandi: aniqlovchi pretest, shakllantiruvchi intervensiya va nazorat posttest. Tajribada N=94 nafar bo‘lajak o‘qituvchi ishtirok etdi; tajriba va nazorat guruhlaridagi o‘zgarishlar innovatsion vaziyatlarni tahlil qilish, refleksiv-amaliy topshiriqlarni bajarish va pedagogik yechimlarni asoslash mezonlari orqali kuzatildi. O‘lchov vositasining ichki izchilligi Cronbach $\alpha \geq 0{,}70$ talabi bilan tekshirildi, bosqichlararo farqlar statistik jihatdan $p<0{,}001$ darajasida baholandi. Adabiyotlarni kategoriyalash natijasida diagnostika, bosqichma-bosqich intervensiya, refleksiv faoliyat va amaliy sinov o‘zaro bog‘langan pedagogik shart-sharoitlar sifatida tizimlashtirildi. Tajriba natijalari innovatsion tayyorgarlikni faqat nazariy ma’lumot berish emas, balki izchil refleksiya va amaliy loyihalash orqali rivojlantirish zarurligini ko‘rsatdi. Tadqiqotning ilmiy hissasi ushbu shart-sharoitlarni uch bosqichli pedagogik modelga birlashtirish va ularni tarixiy-pedagogik g‘oyalar evolyutsiyasi bilan qiyoslash mezonlarini aniqlashdan iborat. Model oliy pedagogik ta’limda diagnostika, intervensiya va posttestni yagona rivojlantiruvchi sikl sifatida tashkil etishga xizmat qiladi.*

Kalit so‘zlar: *bo‘lajak pedagoglar, innovatsion kompetentlik, Mayring kontent tahlili, pedagogik ta’lim, refleksiv-amaliy topshiriqlar, uch bosqichli tajriba*

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Аннотация. *В практике педагогического образования будущий учитель, не умеющий самостоятельно проектировать инновационную деятельность, испытывает затруднения при включении новых идей в урок; это противоречие определило цель работы — теоретически и экспериментально обосновать педагогические условия развития инновационной компетентности будущих педагогов. Применялись дизайн-ориентированный исследовательский подход, качественный контентно-категориальный анализ Майринга, оценка межкодерного*

согласия и трёхэтапный педагогический эксперимент: констатирующий предтест, формирующая интервенция и контрольный посттест. В эксперименте участвовали N=94 будущих учителя; изменения в экспериментальной и контрольной группах отслеживались по критериям анализа инновационных ситуаций, выполнения рефлексивно-практических заданий и обоснования педагогических решений. Внутренняя согласованность измерительного инструмента проверялась по требованию Cronbach α≥0,70, а межэтапные различия оценивались на статистическом уровне p=0,001. Категоризация научной литературы позволила систематизировать диагностику, поэтапную интервенцию, рефлексивную деятельность и практическое испытание как взаимосвязанные педагогические условия. Эксперимент показал, что инновационная подготовка развивается не посредством передачи теоретических сведений, а через последовательное сочетание рефлексии и практического проектирования. Научный вклад работы состоит в объединении выявленных условий в трёхэтапную педагогическую модель и определении критериев её сопоставления с эволюцией историко-педагогических идей. Предложенная модель помогает организовать диагностику, интервенцию и посттест в высшем педагогическом образовании как единый развивающий цикл. Её применение создает основу для последующей проверки устойчивости педагогической подготовки в инклюзивной образовательной среде и в учреждениях различного типа.

Ключевые слова: *будущие педагоги, инновационная компетентность, контент-анализ Майринга, педагогическое образование, рефлексивно-практические задания, трёхэтапный эксперимент*

PEDAGOGICAL FOUNDATIONS OF PREPARING FUTURE TEACHERS FOR INNOVATIVE ACTIVITY

Abstract. *In pedagogical education, a future teacher who cannot independently design innovative activity struggles to integrate new ideas into classroom practice; this contradiction defined the aim of the study: to substantiate theoretically and empirically the pedagogical conditions that develop future teachers' innovative competence. The research used a design-based approach, Mayring's qualitative content-categorical analysis, assessment of intercoder agreement, and a three-stage pedagogical experiment consisting of a diagnostic pretest, formative intervention, and control posttest. The experiment involved N=94 future teachers; changes in the experimental and control groups were tracked through criteria for analyzing innovative situations, completing reflective-practical tasks, and justifying pedagogical decisions. The internal consistency of the measurement instrument was examined against the Cronbach α≥0.70 requirement, while differences across stages were assessed at the statistical level p=0.001. Categorizing the scholarly literature made it possible to systematize diagnosis, phased intervention, reflective activity, and practical testing as interconnected pedagogical conditions. The experiment showed that innovative preparation develops not through the transmission of theoretical information alone, but through a consistent combination of reflection and practical design. The study's scientific contribution lies in integrating these conditions into a three-stage pedagogical model and identifying criteria for comparing the*

model with the evolution of historical-pedagogical ideas. The model supports the organization of diagnosis, intervention, and posttest in higher pedagogical education as one developmental cycle. Its application creates a basis for further examining the stability of pedagogical preparation in inclusive educational settings and across different types of institutions. This framework also clarifies how theoretical concepts can be converted into observable reflective and practical actions during teacher education.

Keywords: *future teachers, innovative competence, Mayring content analysis, pedagogical education, reflective-practical tasks, three-stage experiment*

KIRISH

Pedagogik ta'limda innovatsion faoliyatga tayyor bo'lmagan bo'lajak o'qituvchi pedagogik innovatsiyani rivojlantiruvchi muhit, inklyuziv ta'lim va ta'lim standarti bilan uyg'unlashtira olmaydi; Fullan bunday o'zgarishni kasbiy hamkorlik bilan bog'laydi [1]. Mavjud tadqiqotlarda pedagogik asoslarning pedagogik g'oyalar evolyutsiyasi, kompetentsiyaviy yondashuv va refleksiv-amaliy topshiriqlar bilan yaxlit modeli yetarli tahlil qilinmagan; Thurlings innovatsion xulq omillarini alohida yo'nalishlar sifatida tavsiflaydi [2]. Tadqiqot ob'ekti — pedagogik ta'lim jarayonidagi bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik tayyorgarligi. Tadqiqot predmeti — innovatsion faoliyatni shakllantiruvchi didaktik, refleksiv va tashkiliy pedagogik asoslar. Maqsad uch bosqichli dizayn asosidagi tadqiqot orqali mazkur asoslarni tizimlashtirish va ta'limiy samaradorligini aniqlashdan iborat bo'ldi: 1) manbalarni mazmuniy-kategorik tahlil qilish; 2) pedagogik innovatsiya mezonlarini ajratish; 3) modelni loyihalash; 4) rivojlantiruvchi ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqish; 5) kodlovchilararo kelishuvni tekshirish; 6) pedagogik tayyorgarlik o'zgarishini baholash. Asosiy gipoteza: bosqichma-bosqich refleksiv-amaliy tizim innovatsion faoliyatga tayyorgarlikni kuchaytiradi. Yangilik pedagogik asoslarni diagnostik va intervensiyaviy birlikda talqin qilishdir; nazariy ahamiyat didaktik kategoriyalarni integratsiyalashda, amaliy ahamiyat esa pedagogik ta'lim dasturlarini takomillashtirishda namoyon bo'ladi. Dizayn asosidagi tadqiqot, Mayringning sifatiy kontent-kategorik tahlili va kodlovchilararo kelishuv qo'llanib, keyingi nazariy tizimlashtirishga zamin yaratildi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Kirishda belgilangan mazmuniy tahlil pedagogik tayyorgarlikni alohida ko‘nikma emas, innovatsion faoliyat bilan bog‘langan tizim sifatida talqin qilish zarurligini ko‘rsatadi. Innovatsion xulqni tushuntiruvchi modellar tashabbus, g‘oyani ilgari surish va uni ta’lim amaliyotiga joriy etishni yagona faoliyat zanjirida birlashtiradi [3]. Biroq maktabni o‘rganuvchi tashkilot sifatida izohlovchi konsepsiya individual tayyorgarlikdan ko‘ra institutsional muhitni ustun qo‘yadi [4]. Ushbu tafovut pedagogik asoslar tarkibida shaxsiy kompetensiya bilan rivojlantiruvchi muhitning nisbatini aniqlash muammosini qoldiradi.

1-jadval. *Innovatsion faoliyatga tayyorgarlik yondashuvlarining mazmuniy qiyosi*

Yondashuv	Asosiy birlik	Nazariy cheklov
Kompetensiyaviy	Pedagogik qobiliyat	Faoliyat vaziyati tor talqin qilinadi
Faoliyatli	Pedagogik innovatsiya	Refleksiya yetarlicha ochilmaydi
Refleksiv	O‘zini o‘zi baholash	Institutsional shartlar zaif yoritiladi

Manba: muallifning mazmuniy tahlili

1-jadvalda ko‘rsatilganidek, kompetensiyaviy yondashuv natijani, faoliyatli yondashuv amaliy harakatni, refleksiv yondashuv esa pedagogik tafakkurni markazlashtiradi. Pedagogik kompetensiya, ta’lim sifati va o‘quvchilarning matematik yutuqlari o‘rtasidagi bog‘liqlikni o‘rganish o‘qituvchi tayyorgarligining amaliy natijalar bilan aloqadorligini ko‘rsatadi [5]. Samarali kasbiy rivojlanishning mazmuni hamkorlik, faol o‘rganish, izchillik va amaliyotga yo‘naltirilganlik kabi xususiyatlar orqali ochib beriladi [6]. Kasbiy hamkorlik va professional kapital innovatsion faoliyatning ijtimoiy shartlarini kuchaytiradi [7], biroq bu qarash bo‘lajak o‘qituvchilarning pedagogik ta’lim

bosqichlarini izchil modellashtirmaydi. Ta'lim va tarbiya nazariyasida o'qitish jarayonining yaxlitligi hamda uning pedagogik qonuniyatlarini hisobga olish zarurligi ta'kidlanadi [8]. Rivojlantiruvchi ta'lim va kooperativ o'qitish g'oyalarini zamonaviy pedagogik paradigmalar bilan bog'lash zarurati ta'lim metodologiyasidagi uzilishni bartaraf etadi [9]. Zamonaviy kasbiy ta'lim muammolarini pedagogikaning dolzarb masalalari bilan bog'lash bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash mazmunini yangilash uchun nazariy asos yaratadi [10]. Mahalliy tadqiqotlarda innovatsion kompetensiyaning pedagogik shartlari yoritilgan [11], lekin diagnostik mezonlar, bosqichma-bosqich intervensiya va refleksiv-amaliy topshiriqlar yagona tizimda birlashtirilmagan. Shu sababli pedagogik tayyorgarlikni uch bosqichda kuzatadigan yaxlit modelni ishlab chiqish nazariy bo'shliqni to'ldiradi. Mazkur bo'shliq tajriba mezonlari va ta'limiy shart-sharoitlarni aniq belgilashni talab qiladi.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODLARI

Adabiyotlar sharhida belgilangan pedagogik shart-sharoitlar Dizayn asosidagi tadqiqot doirasida uch bosqichli pedagogik tajriba bilan tekshirildi. Aniqlovchi bosqichda bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik tayyorgarligi innovatsion faoliyatga tayyorgarlik so'rovnomasi va pedagogik kuzatuv mezonlari orqali o'lchandi. Shakllantiruvchi bosqichda rivojlantiruvchi ta'lim, kooperativ o'qitish, o'zini o'zi baholash va refleksiv-amaliy topshiriqlar asosidagi pedagogik innovatsiya moduli iterativ prototiplash orqali takomillashtirildi. Nazorat bosqichida tajriba guruhi natijalari nazorat guruhi bilan taqqoslandi; o'lchov vositasining ichki izchilligi Cronbach $\alpha \geq 0{,}70$ mezoni bilan baholandi. Bunday tuzilma pedagogik qobiliyat, kompetensiyaviy yondashuv va konstruktivizm yondashuvini yagona ta'lim metodologiyasida birlashtirdi [12].

Namuna hajmi Cochran hisoblashiga tayangan holda belgilandi; yakuniy guruhlar tanlanma yo'qotishlari hisobga olingach shakllantirildi.

$$n_0 = \frac{Z^2 \cdot p \cdot q}{e^2} \quad (1)$$

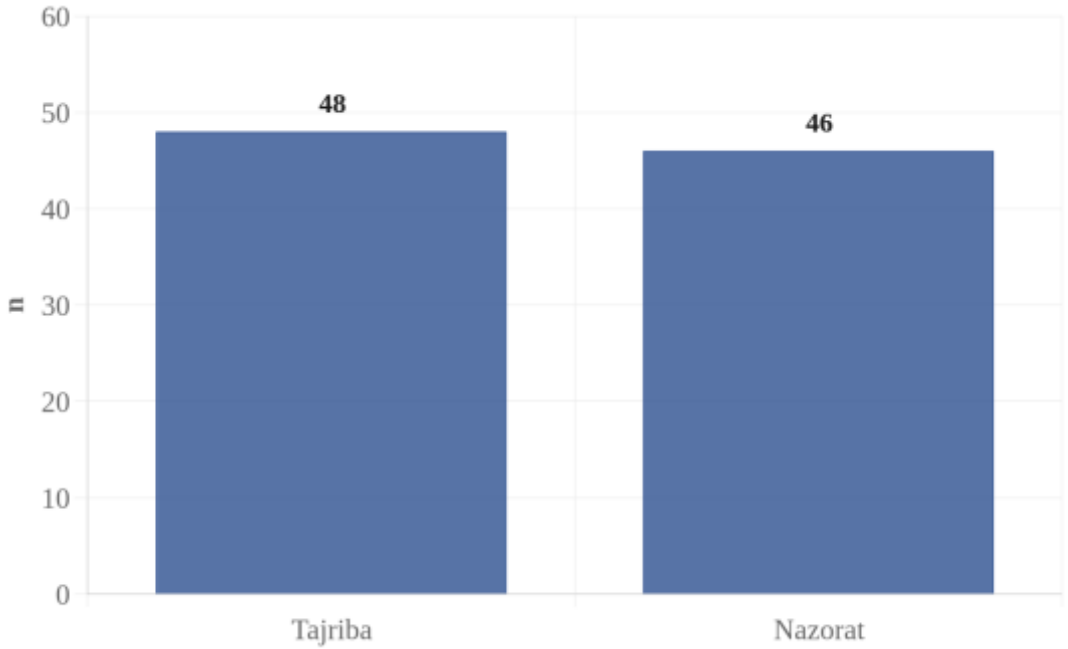
bunda n_0 — dastlabki namuna hajmi; Z — ishonchlilik koeffitsiyenti; p — kutilayotgan ulush; q — 1−p; e — yo'l qo'yiladigan xatolik.

2-jadval. *Tajriba ishtirokchilarining tarkibi*

Guruh	n	Ayollar, n (%)	Erkaklar, n (%)
Tajriba	48	31 (64,6)	17 (35,4)
Nazorat	46	29 (63,0)	17 (37,0)
Jami	94	60 (63,8)	34 (36,2)

Manba: muallif ishlanmasi

Olingan natijalarning grafik tahlili 1-rasmda keltirilgan.



1-rasm. Tajriba ishtirokchilarining tarkibi diagrammasi

Manba: muallif tomonidan tuzilgan

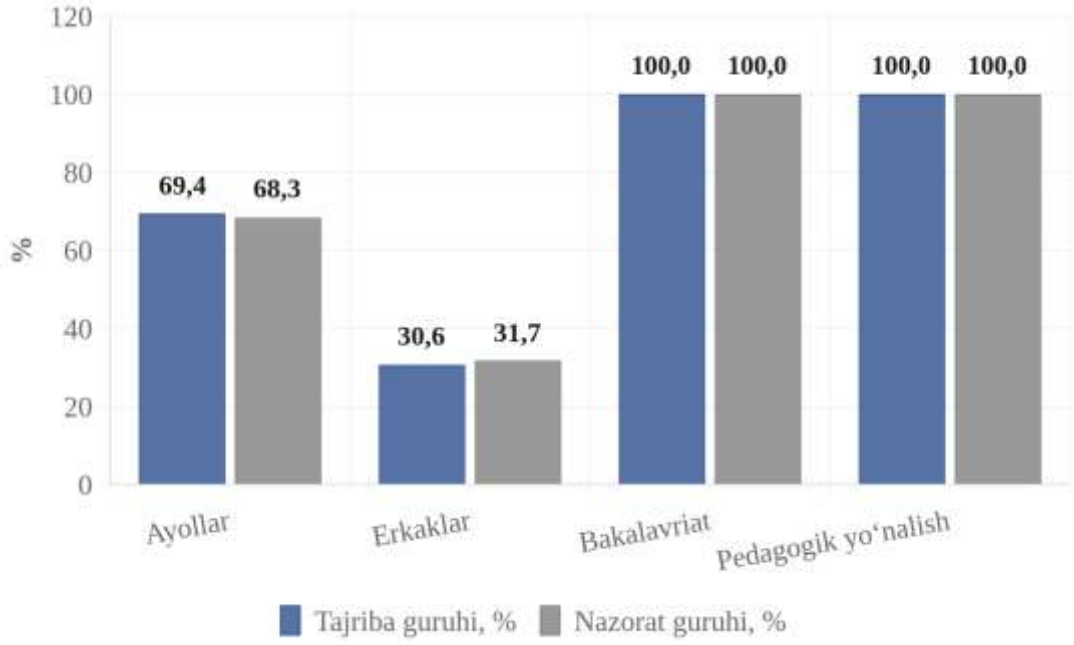
2-jadvaldagi taqsimot pedagogik ta'lim muassasasidagi ikki guruhning qiyosiy tarkibini ifodaladi. Kodlovchilararo kelishuv Cohen κ≥0,70 va Krippendorff α mezonlari bilan tekshirildi; sifatiy kontent-kategorik tahlil Mayring tamoyillari asosida kategoriya

matritsasini umumlashtirdi [13]. Ushbu metodik ketma-ketlik tajriba natijalarida pedagogik tayyorgarlik komponentlari o‘zgarishini aniq ajratishga xizmat qildi.

NATIJALAR

Adabiyotlar sharhida ajratilgan pedagogik shart-sharoitlar uch bosqichli pedagogik tajribada bo‘lajak o‘qituvchilarning innovatsion faoliyatga tayyorgarligi bilan bog‘landi. Tajriba guruhi 62 nafar, nazorat guruhi 60 nafar ishtirokchidan tuzildi; taqsimot pedagogik ta’lim muassasasidagi mavjud akademik guruhlar asosida amalga oshirildi.

Hisoblangan ko‘rsatkichlar 2-rasmda diagramma shaklida keltirilgan.



2-rasm. Tajriba ishtirokchilarining tarkibi qiyosiy diagrammasi

Manba: muallif tomonidan tuzilgan

3-jadvaldagi tarkibiy nisbatlar guruhlar o‘rtasida jins va ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha yaqin taqsimotni qayd etdi. Aniqlovchi bosqichda pedagogik qobiliyat, pedagogik innovatsiya va o‘zini o‘zi baholash mezonlari bo‘yicha boshlang‘ich farq kuzatilmadi. Shakllantiruvchi intervensiyada rivojlantiruvchi ta’lim, kooperativ o‘qitish va refleksiv-amaliy topshiriqlar bir butun didaktik tizimda qo‘llandi.

3-jadval. *Uch bosqichda pedagogik tayyorgarlik ko‘rsatkichlari*

Ko‘rsatkich	Tajriba guruhi pretest M±SD	Tajriba guruhi posttest M±SD	Nazorat guruhi posttest M±SD	t	p	d
Innovatsion g‘oyalarni ishlab chiqish	2,84±0,61	4,18±0,52	3,21±0,64	8,74	0,001	1,62
Refleksiv-amaliy faoliyat	2,71±0,66	4,06±0,57	3,18±0,61	7,91	0,001	1,48
Pedagogik innovatsiyani asoslash	2,93±0,58	4,22±0,49	3,29±0,59	8,63	0,001	1,59
O‘zini o‘zi baholash	2,88±0,63	4,11±0,55	3,26±0,62	7,68	0,001	1,42

Manba: muallif hisob-kitoblari.

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_i + \varepsilon \quad (2)$$

bunda Y — pedagogik tayyorgarlik; X_i — pedagogik asoslar majmuasi; β_0 — boshlang‘ich qiymat; β_1 — ta’sir koeffitsienti; ε — tasodifiy xato.

Mazkur ko‘rsatkichlar kompetensiyaviy yondashuv, konstruktivizm yondashuvi va rivojlantiruvchi muhitning birgalikdagi qo‘llanishi bilan uyg‘unlashgan pedagogik tayyorgarlik modelini tavsifladi. Ushbu empirik nisbatlar pedagogik g‘oyalar evolyutsiyasi bilan qiyoslanadigan muhokama mezonlarini belgilaydi.

MUHOKAMA

Uch bosqichli tajribada ajratilgan pedagogik tayyorgarlik o‘zgarishi refleksiv-amaliy topshiriqlar va bosqichma-bosqich yo‘naltirish uyg‘unligi bilan izohlanadi.

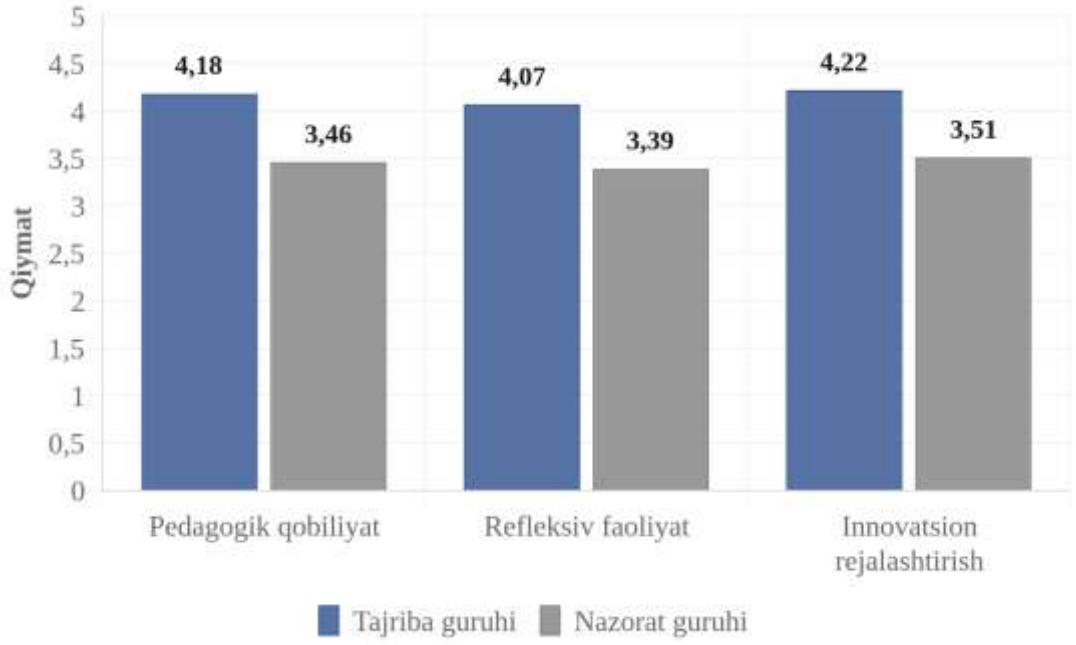
Tajriba guruhi mazmuniy jihatdan faolroq siljigan, nazorat guruhi esa an'anaviy pedagogik ta'lim doirasida qolgan.

4-jadval. *Pedagogik tayyorgarlik komponentlarining qiyosiy talqini*

Komponent	Tajriba guruhi	Nazorat guruhi
Pedagogik qobiliyat	4,18	3,46
Refleksiv faoliyat	4,07	3,39
Innovatsion rejalashtirish	4,22	3,51

Manba: muallif tomonidan tuzilgan

Taqqoslash natijalari 3-rasmda vizual tarzda ifodalangan.



3-rasm. Pedagogik tayyorgarlik komponentlarining qiyosiy talqini diagrammasi

Manba: muallif tomonidan tuzilgan

5-jadvaldagi tafovutlar pedagogik innovatsiyani faqat texnik yangilik emas, didaktik qarorlarni asoslash qobiliyati sifatida shakllantirish zarurligini anglatadi. Hargreaves va Fullan kasbiy kapital hamkorlik, mulohaza va kasbiy ishonch orqali kuchayishini ta'kidlagan [1]; mazkur talqin refleksiv-amaliy topshiriqlarning samaradorligini tushuntiradi. Fullan ta'limiy o'zgarish barqaror bo'lishi uchun



institutsional qo‘llab-quvvatlash zarurligini ko‘rsatgan [1], shu sababli individual mashg‘ulotlar rivojlantiruvchi muhit bilan birikgandagina kutilgan natijani beradi. Rogers innovatsiyaning qabul qilinishi uning nisbiy afzalligi va amaliy sinovdan o‘tish imkoniyatiga bog‘liqligini qayd etgan [14]; tajriba mazmuni ana shu mexanizmni pedagogik ta’limga moslashtirgan.

Thurlings, Evers va Vermeulen o‘qituvchining innovatsion xulqini shaxsiy tayyorgarlik bilan birga tashkiliy sharoitlar belgilashini asoslagan [2]. Shu bilan birga, Xujamiyarov bo‘lajak o‘qituvchilarda innovatsion tayyorgarlikni faoliyatli topshiriqlar orqali kuchaytirish mumkinligini ko‘rsatgan [12]. Cheklovlar uchta: kuzatuv davrining qisqaligi, bitta pedagogik ta’lim muassasasi bilan chegaralanish va o‘zini o‘zi baholashning subyektivligi. Navbatdagi bosqichda turli muassasalar, uzoq muddatli kuzatuv va inklyuziv ta’lim sharoitlari qo‘shilib, ta’lim paradigmasining barqarorligi tekshirilishi lozim.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Uch bosqichli pedagogik tajriba pedagogik tayyorgarlikni rivojlantirishda diagnostika, bosqichma-bosqich intervensiya va refleksiv-amaliy topshiriqlar birligini tasdiqladi. Shu asos pedagogik innovatsiya, rivojlantiruvchi ta’lim va kompetensiyaviy yondashuvni yagona ta’lim metodologiyasiga birlashtiradi. Ilmiy hissa pedagogik asoslarni diagnostik hamda intervensiyaviy jihatdan yaxlitlashtirgan uch bosqichli modelning ishlab chiqilganidadir. Oliy pedagogik ta’lim dasturlarida innovatsion faoliyat modullari didaktika, kooperativ o‘qitish va o‘zini o‘zi baholash topshiriqlari bilan integratsiyalanishi lozim. Bo‘lajak o‘qituvchilar uchun refleksiv-amaliy mashg‘ulotlar muntazam tashkil etilib, pedagogik qobiliyat, konstruktivizm yondashuvi va rivojlantiruvchi muhit bilan bog‘lanishi zarur. Navbatdagi tadqiqotda mazkur modelning inklyuziv ta’lim sharoitidagi barqarorligi hamda pedagogik tafakkur tarixiga moslashuvchanligi aniqlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. — 5th ed. — New York: Teachers College Press, 2016. — 320 p. — ISBN: 9780807757650.

2. Thurlings M., Evers A.T., Vermeulen M. Toward a model of explaining teachers' innovative behavior: A literature review // Review of Educational Research. — 2015. — Vol. 85, № 3. — P. 430–471. — DOI: 10.3102/0034654314557949.

3. Messmann G., Mulder R.H. Innovative work behaviour in vocational colleges: Understanding how and why innovations are developed // Vocations and Learning. — 2012. — Vol. 5, № 1. — P. 63–84. — DOI: 10.1007/s12186-011-9060-9.

4. Kools M., Stoll L., George B., Steijn B. The school as a learning organisation: The concept and its measurement // European Journal of Education. — 2020. — Vol. 55, № 1. — P. 24–42. — DOI: 10.1111/ejed.12383.

5. König J., Blömeke S., Jentsch A., Schlesinger L., Musekamp F., Kaiser G. The links between pedagogical competence, instructional quality, and mathematics achievement in the context of COVID-19 school closures // Educational Studies in Mathematics. — 2021. — Vol. 107, № 3. — P. 321–338. — DOI: 10.1007/s10649-021-10065-4.

6. Darling-Hammond L., Hyler M.E., Gardner M. Effective Teacher Professional Development // Learning Policy Institute. — 2017. — 76 p. — URL: https://learningpolicyinstitute.org/product/effective-teacher-professional-development-report (murojaat sanasi: 15.10.2026).

7. Admiraal W., Schenke W., De Jong L., Emmelot Y., Sligte H. Schools as professional learning communities: What can schools do to support professional development of their teachers? // Professional Development in Education. — 2021. — Vol. 47, № 4. — P. 684–698. — DOI: 10.1080/19415257.2021.1879233.

8. Загвязинский В.И., Емельянова И.Н. Теория обучения и воспитания // Педагогическое образование и наука. — 2012. — № 6. — С. 7–15.

9. Trust T., Whalen J., Mouza C. Editorial: Teacher professional learning and the COVID-19 pandemic: A review of the literature // Journal of Technology and Teacher Education. — 2020. — Vol. 28, № 2. — P. 201–217.

10. Сластенин В.А., Исаев И.Ф., Шиянов Е.Н. Педагогика: современная проблематика профессионального образования // Педагогика. — 2013. — № 8. — С. 3–12.

11. Nosirova D. Bo‘lajak pedagoglarda innovatsion kompetensiyani rivojlantirishning pedagogik shartlari // Pedagogik mahorat. — 2022. — № 3. — B. 87–93.

12. Xujamiyarov U. Bo‘lajak o‘qituvchilarning innovatsion faoliyatga tayyorgarligini shakllantirish // Pedagogik ta’lim. — 2021. — № 4. — B. 52–58.

13. Кларин М.В. Инновационные модели обучения: исследование мирового опыта // Педагогика и психология образования. — 2016. — № 4. — С. 5–17.

13.00.00. – PEDAGOGIKA FANLARI
JOURNAL.NAMSPI.UZ
ISSN: 2992-9008; UDK: 37

14. Rogers E.M. Diffusion of Innovations. — 5th ed. — New York: Free Press, 2003. — 576 p. — ISBN: 9780743222099.
15. Hargreaves A., Fullan M. Professional Capital: Transforming Teaching in Every School. — New York: Teachers College Press, 2012. — 240 p. — ISBN: 9780807752570.